

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Gymnázium, Brno, Slovanské náměstí 7
Šablona:	III/2 - Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Název projektu:	Inovace výuky na GSN prostřednictvím ICT
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0940
Autor:	Mgr. Tomáš Sargánek
Tematická oblast:	Regionální geografie ČR
Název DUMu:	Sídla ČR (geografické cvičení)
Kód:	VY_32_INOVACE_GE.3.07
Datum:	8. 3. 2014
Cílová skupina:	Žáci středních škol
Klíčová slova:	Aglomerace, konurbace, urbanizace
Anotace:	Tento dokument je pracovním listem, který slouží k ověření, rozvoji i procvičování znalostí k tématu sídla ČR v hodině, ale i při domácí přípravě. Pracovní list lze také využít k samostatné práci, která je zaměřena na práci s geografickými zdroji.

Hlavní pomůcky:

ZAHÁJSKÝ, Pavel a kol. *Česká republika sešitový atlas pro základní školy a víceletá gymnázia*. Praha: Kartografie Praha, 2013, ISBN 978-80-7393-041-7.

HOLEČEK, Milan a kol. *ZEMĚPIS ČESKÉ REPUBLIKY Učebnice pro střední školy*. Praha: Česká geografická společnost, s.r.o., 2012, ISBN 80-86034-53-4.

SÍDLA ČR (geografické cvičení)

1. Práce s mapou

Lokalizuj níže uvedené pojmy na mapě, použij Školní atlas ČR či jiný mapový podklad.

Níže je uveden seznam krajských měst a bývalých okresních měst. Nejsou však kompletní, proto s mapovým podkladem urči, která bývalá okresní města nejsou uvedena.

Karlovarský kraj

Sokolov   Cheb   K.....

Ústecký kraj

Děčín   Teplice   Most   Ch.....
L.....   Litoměřice   Ú.....

Plzeňský kraj

Domažlice   Klatovy   R.....   T.....

Středočeský kraj

Benešov   Kladno   K.....   Kutná Hora
Mělník   M..... B.....   N.....   Příbram
R.....

Jihočeský kraj

Č..... K.....   Jindřichův Hradec   P.....   Pr.....
Strakonice   T.....

Liberecký kraj

Č..... L.....   Jablonec nad Nisou   L.....   Semily

Pardubický

Chrudim   Pardubice   S.....   Ú.....n...O.....

Královehracký

Jičín   H..... K.....   Náchod   R.....n..K.....

Trutnov

Vysočina

Havlíčkův Brod   J.....   Pelhřimov   T.....

Žďár nad Sázavou

Olomoucký kraj

Jeseník   Š.....   Prostějov   P.....

Moravskoslezský kraj

Bruntál   O.....   **Nový Jičín**   **F..... M.....**

Karviná   *Český Těšín*   *Třinec*   *Jablunkov*

Zlínský kraj

Kroměříž   U..... H.....   Vsetín   Zlín

Valašské Meziříčí   *Rožnov pod Radhoštěm*

Jihomoravský kraj

V.....   Hodonín   B.....   Znojmo

Blansko

Boskovice   *Mikulov*   *Šlapanice*   *Tišnov*

Kuřim   *Kyjov*

Další: Telč, Litomyšl, Holašovice.

2. Porozumění a práce s textem

Přečti si text v učebnici Zeměpis České republiky na straně 34,36 prohlédni si také důkladně obrázky na straně 35,37 a pokus se splnit uvedené úkoly.

- Kdy vznikala první města v českých zemích?
- Která města měla během středověku významné postavení?
- Která města se rozvíjela během průmyslové revoluce?
- Po druhé světové válce došlo k industrializaci měst, která z nich se v tomto období rozvíjela nejintenzivněji?
- Podle kterých kritérií lze klasifikovat město a sídla městského typu?
- Jakým způsobem může být sídlo povýšeno na město?
- Jak lze charakterizovat hustotu vesnických sídel v ČR?
- Která velkoměsta ČR mají nad sto tisíc obyvatel?
- Jaké postavení na Moravě měla dříve Olomouc, co to do dnes dokazuje?
- Urči převažující funkci vesnických sídel.
- Proč od 60. let narůstá na venkově rekreační funkce?
- Vyjmenuj převažující funkce městských sídel.
- Vysvětli rozdíl mezi polyfunkčním a monofunkčním sídlem.
- Vysvětli rozdíl mezi koncentrickým a sektorovým modelem?
- Jak byla změněna struktura měst během 90. let v souvislosti s rozvojem služeb?

3. Práce s pojmy (vysvětli)

Konurbace.....

Aglomerace.....

Městys.....

Suburbanizace.....

Deurbanizace.....

4. Práce s obrázky

Obr. 1 Některá města byla zakládána a lokalizována v oblastech se silnými obranými prvky. Porovnej CBD Českého a Moravského Krumlova, zjisti podobnosti.

Obr. 2 Mariánské lázně jsou příkladem sídla s dominující rekreační funkcí – lázeňstvím. Zjisti další dva příklady podobných sídel s dominující funkcí.

Obr. 3 Zjisti, kdy došlo k dynamickému rozvoji sídla na obrázku, které je známo svoji architekturou z červených cihel. Pohled je focen z budovy č. 21

Obr. 4 Zjisti název města a vodní toky, které jím protékají. Jedná se o jedno z nejsevernějších sídel, kde se v ČR pěstuje vinná réva.

Zdroje:

Obrázek 1

STRZELECKI, Jerzy. *www.wikipedia.org* [online]. [cit. 8.3.2014]. Dostupný na WWW: [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Krumlov20\(js\)panoramic.jpg#mediaviewer/Soubor:Krumlov20\(js\)panoramic.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Krumlov20(js)panoramic.jpg#mediaviewer/Soubor:Krumlov20(js)panoramic.jpg)

Obrázek 2

PILSAK, Walter J.. *www.wikipedia.org* [online]. [cit. 8.3.2014]. Dostupný na WWW: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Marienbad-Brunnen.jpg#mediaviewer/Soubor:Marienbad-Brunnen.jpg>

Obrázek 3

KONIČEK, Ondrej. *www.wikipedia.org* [online]. [cit. 8.3.2014]. Dostupný na WWW: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Zlin2.jpg#mediaviewer/Soubor:Zlin2.jpg>

Obrázek 4

FIEDLER, Zdeněk. *www.wikipedia.org* [online]. [cit. 8.3.2014]. Dostupný na WWW:
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Z%C3%A1mek_M%C4%9Bln%C3%ADk.jpg#mediaviewer/Soubor:Z%C3%A1mek_M%C4%9Bln%C3%ADk.jpg

Poznámka:

Úlohy s otevřenými otázkami mohou mít více správných řešení a lze je také vypracovat s jinými geografickými zdroji, než jsou doporučené zdroje viz str. 1 tohoto dokumentu.

Materiál je určen pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.